

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasi Udruženja Jugoslov. Učiteljstva. — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franco.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 40.— K
pol leta . . . 20.— "
četrť leta . . . 10.— "
posamezna številka po 80 vin.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 60 vin. za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 45 K.

Telefon uredništva št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 90 vin.
" " " dvakrat . . . 80 "
" " " trikrat . . . 50 "
za nadaljnja uvrečanja od petit-vrste po 40 vin.
Oznaniła sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljsk. Tovariša
v Ljubljani, Mestni trg št. 17/III.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštnine.

Nove draginjske doklade.

Dne 29. septembra je bila podpisana naredba ministrskega sveta Dr. Br. 13.000, ki ureja nove draginjske doklade drž. nameščencem.

Aktivni državni nameščenci, ki so doslej dobivali doklade po shemi A, naredbe Dr. Br. 63.515, bodo odslej prejeli namesto dosedanjih draginjskih doklad dnevnic, in sicer:

do vštvetši 3399 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 68 K dnevno;

od 3400—4799 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 72 K dnevno;

od 4800—6399 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 76 K dnevno.

od 6400—7999 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 84 K dnevno;

od 8000—9999 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 88 K dnevno;

od 10.000—15.999 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 100 K dnevno;

od 16.000—18.000 K sistemizirane letne plače brez stanarine po 120 K dnevno.

Nameščenci, ki so doslej prejeli doklade po shemi B, naredbe Dr. Br. 63.515, bodo prejeli namesto svojih dosedanjih doklad dnevno po 56 K.

Aktivni parohijski pravoslavni svečeniki, kaplani, dijakoni in protodijakoni ter duhovniki ostalih veroizpovedi v vseh krajih prejema še nadalje dosedanje doklade. Le pravoslavni aktivni parohijski svečeniki, kaplani, dijakoni in protodijakoni na parohijah v eparhijah gornjo-karlovrački in pakrački razen onih ki imajo tam sesite nadalje v Boki Kotorski ter v hercegovski, zahumski in v onem delu zadrške in istrske eparhije, v kolikor spada v našo kraljevino, kakor tudi katoliški duhovniki v senjsko-modrški in v dalmatinskih ter hercegovskih škofijah bodo prejeli dnevno po 48 K.

Vsi tukaj navedeni nameščenci imajo pravico tudi do družinske doklade po 12 K na dan za vsakega člana družine, ki nima lastnega imetja ali dohodkov. To doklado dobivajo za ženo, otroke, deda, babico, očeta, mater, brate in sestre.

Unokotencem in unokotenkam se dosedanja doklada zviša za 12 K na dan za

vsakega člana, kakor to velja za aktivne vsakega člana, kakor to velja za aktivne. Tudi sirote brez očeta in matere bodo dobivale doklado po 12 K na dan.

Poštarji neerarskih poštinih uradov na ozemlju zagrebške in velikobečkereške poštne in brzojavne direkcije dobivajo trikratni iznos dosedanjih doklad.

Ukazni državni uradniki in učitelji z dinarsko plačo zunaj Srbije in Crne gore bodo kot draginjsko doklado prejeli:

Do 2999 dinarjev letne plače dnevno po 15 dinarjev;

od 3000—4999 dinarjev letne plače dnevno po 16 dinarjev;

od 5000—7499 dinarjev letne plače dnevno po 18 dinarjev;

od 7500 dinarjev in dalje letne plače dnevno po 20 dinarjev.

Okrožni načelniki z dinarsko plačo v teh pokrajinah bodo dobivali isto doklado, kakor nameščenci v Srbiji in Črni gori.

Kot dodatek za družino bodo vsi državni nameščenci z dinarsko plačo prejeli po 3 dinarje na dan.

Ban hrvatski bo imel kot osebno draginjsko doklado dnevno po 100 dinarjev, predsednik ostalih pokrajinskih vlad pa po 80 dinarjev ter dodatek za družino, kakor pristojno ostalim državnim nameščencem v dotični pokrajini.

Ta nova naredba je stopila v veljavo dne 1. oktobra 1920. Nove doklade po tej naredbi se bodo izplačevale, čim bo ta naredba priobčena oblastem, nakar — upamo — ne bomo dolgo čakali.

All ste že naročili „Narodno Prosveto“, glasilo Udruženja Jugoslovanskog Učiteljstva v Beogradu?

SPECTATOR:

Dve, tri o šolskih razmerah v Prekmurju.

... na Slovenskem ni nič slabšega in zoprejšega, kakor če piše učiteljstvu sodbo frak in talar.

(„Jugoslavija“ 1920, št. 207.)

Zadnji čas se mnogo piše o učiteljstvu v novoosvojenem Prekmurju, in

to vse v klerikalnih listih od Kleklovih „Novin“ preko mariborske „Straže“ do „Slovenca“. Clovek, ki to bere, si mora misliti: Kaki so ti učitelji, kakšne te šolske razmere!

Da saj naš stan o tem kaj več zve, zato naj bodo te vrstice!

Pred vsem bodi povedano, da o kaki narodni zavednosti, izvzemši nekaj častnih izjem v Prekmurju niti govoriti ne moremo. Preveč so zaverovani v svojo „Ogrsko“, da bi se mogli čutiti z nami enega rodu in ene misli. Govoriš z inteligentom, govoriš s kmetom o našem jeziku in izvedel boš brez obotavljanja: „Mi nismo Slovenci kot vi, ampak le vogrski Slovenci ali Vendi.“ Zato ni čudo, ako se vzdigne učitelj-madžaron na učiteljski konferenci, ter izjavi: „mi smo obljubili poučevati slovenski, nismo pa obljubili tudi misliti in čutiti po slovensko.“ Zato ni čuda, da duhovščina s Kleklom vred zahteva, naj se mladina poučuje v dialektu „prekmurščine“ in naj se ji dajo šolske knjige pisane v tem jeziku. Zato ni čuda, da niso ti zadovoljni z učiteljstvom iz Slovenije, ki je narodno zavedno, ter kličejo iz vseh kotov argumente proti njemu, četudi neosnovane in krivične, in zahtevajo prejšnje domače, recite: **mađzaronsko**, učiteljstvo v službo nazaj.

Toliko na splošno; preidimo k podrobnostim!

V Prekmurju so bile pred zasedbo te-le šole: meščanska v Murski Soboti in Dolnji Lendavi in tri vrste ljudskih šol: državne, občinske in verske ali cerkvene šole. — Ko smo mi osvobodili Prekmurje, je naša vlada najprej ustanovila gimnazijo s I. razredom v Murski Soboti. Nastanili so jo v poslopju meščanske šole, in nevarnost je, da jo gimnazija z odpiranjem nadaljnjih razredov izpodrine, ker se zlasti od neke gimnazije prav blizu stoji osebne pridno, a trajno agitira proti njej. Ali gotovo je, da je ne bo mogoče zatreti, ker je ljudstvo bolj zanjo, kakor pa za gimnazijo, ki je kakor nekaj novega zanj.

Meščanska šola v Murski Soboti je štirirazredna in mešana. Dasi se je pričelo kasno s poukom, in to v pismeni slovensščini, je bil končen uspeh le nad vse

pričakovanje, kar priča o dobrem vodstvu in pridnosti učnih moči. — Poleg nje je bila otvorjena druga meščanska šola, lansko leto s I. razredom v Dolnji Lendavi.

Skoro v vsakem večjem kraju ali vasi pa so posejane razne ljudske šole, katere pa so bile radi cincanja domačega učiteljstva in radi nedostatka drugih učiteljskih moči odprte šele kasno v letošnjem letu, nekatere že proti koncu, nekatere, in teh je še mnogo, so pa še danes zaprte, ker ravno učiteljev primanjkuje.

Zdaj pa pridejo župnik Klekl, župnik Sakovič in še kdo drugi, ter stavijo budalaste zahteve, naj se še to učiteljstvo izmakne iz Prekmurja, češ, da je — nekrščansko. Pozivajo se pri tem, da ljudstvo tako hoče, in prete s štrajkom v šoli! Torej to učiteljstvo, ki je poslušno božji zapovedi ravno iz ljubezni do tega doslej od vseh strani zatiranega naroda zadržalo svoja lepa in udobna mesta drugod, ter prišlo v negotovost sem, to učiteljstvo naj bi bilo — nekrščansko! Seve, ker jim pri ustanavljanju raznih strankarskih društev in pri podjarmljanju že itak do mozga izžetega ljudstva ne gre na roko in jim ne pomaga. Ne zaganjajte se torej v učiteljstvo, katero izvršuje svojo težavno in tu še dvakrat težavno službo!

Ze itak se kaže baš tu v Prekmurju pomanjkanje učiteljstva; saj se še oni, ki so prošli za kako službo tukaj gotovo iz drugih blažjih ozirov, kakor pa je plača i. dr., branijo zdaj iti na odkazana jim mesta. Ako bi se pa imelo vedno le tako postopati z njimi, kakor se v tem času, potem pa ostane Prekmurje boikotirano s strani učiteljstva. In to bi ravno prav prišlo nekaterim prekmurjskim vodilnim krogom. Tako bi imeli vsaj prostora za bivše domače učiteljstvo, za katerega se povsod poganjajo. Kaj to, če ne znajo slovensščine, ali je nočejo znati; saj znajo — prekmurščino, in ta — zadostuje; kaj to, da so mađzaroni in nočejo misliti in čutiti slovenski, saj so ponižni hlapci, vdinjani tej gospodi, kakor so bili za časa oerske vlade. In — to zadostuje. No, potem pa še pišejo in govore, da delajo za državno misel! — Da, za mad-

LISTEK.

BOŽO RAČIČ:

Po Žumberku.

Pod vtisom krasnega vereča, ki so nam ga priradili naši ljubljanski tovariši na svojem povratku iz Beograda v Metliki, sem nastopil svojo pot v Žumberak. Vedno in vedno mi je bil pred očmi mali Metličanček, ki ga je spravila tov. Sadarjeva s svojo umetniško prednašano pesmico »Jezdec — strah« in tako zadreglo, da se je ves preplašen začel stiskati k svoji mami, boječ se, da ga ne bi hudj bavil. Tako osvoboditi otroško dušo zamore le umetnica in to o Sodarjevi lahko rečemo. Pevski zbor pa je prabil pod sretno Juvančevo taktirko nar. pesmi pravi triumf. Pesmi, ki jih je del naš zbor, smo čuli že dostikrat, ali tako prednašanih še ne in zato ni čuda, da so zlezle gostoljubnim Metličanom prav do srca. Za nas podeželske grešnike bi bile take počitniške prireditve res pravi užitek. Razširite zbor in pojdite med svet! Žumberak je vrlo zanimiva pokrajina, ki pa je še zelo neznana in politično še zelo zamotana.

Vleče se od Suhora po vrhu Gorjancev do Čateža ob Savi. Žumberak ima svoje ime po starem gradu Žumberku (Sichelburg). Kozar zanima podrobnosti, naj vzame specialko v roke! Pokrajina obsega 11 župnij, med katerimi so tri rimokatoliške (Žumberak, Kalie, Oštrc), ostale (Sv. Nedelja, Kašta, Draga, Sošice, Mrzlopolje, Pečno, Stojdraga in Grabar) so unijske. Do Marije Terezije so bili Žumberčani pravoslavne vere. Šol ima Žumberak 8. Za časa kralja Ferdinanda I. (1533.) so se naselili sem Srbi, ki so jih nazivali Uskoke. Kranjski stanovni pa niso skrbeli za nie in v največji bedi so se potikali okoli 3 leta predno so se stalno naselili. O Žumberku je izšla zanimiva knjiga izpod peresa prof. dr. Niko Zupanića še pred vojno v Beogradu.

Prvotno so bili Žumberčani samo vojaki, ki so jih uporabljali v bran proti turškim napadom. Kasneje so odbirali nadarjene dečke za vojaške šole, iz katerih so prihajali kot častniki v armado. Tudi Petar Preradović je Žumberčan.

Gospodarstvo je splošno pasivno, ker je premalo polja. Pač se ponašalo Gorjanci s krasnimi šumami, ki se pa ne eksploatirajo kakor bi bilo treba. Zato tudi tudi vse v Ameriko. Domače obrt-

ne poznajo razen ženskih ročnih del. Žal, da se ne naide podjetnega cloveka, ki bi organiziral vezilje. Tako krasne stvari naido hitro kupca. Žene so zelo spretno vezilje. Iz večine uporabljajo samo eno vezno tehniko (tkaničanje) ki zahteva zelo dobrih oči in spretno roko. V komponiranju ornamentov so zelo spretno in imajo tudi precej obširno terminologijo kar je zelo zanimivo in zelo redko. Tudi »metodično« urejeno imajo ornamente. Devoičice, ki se uče vezanja, začno najprej z »voldico« — to je poševnemu križu podoben črtasti ornament, dalje imajo »okato vodico«, »trioko vodico«, »muliče«, »ognjilca«, »sabljiče«, »retka perga«, »zubljeni perga«, »rešetare«, »brzovez«, »šavak«, »obraženi« in »bičlički vez« ter »sklanane grančice«. Vse našete ornamente nahajamo v raznih grupacijah po dva skupaj na eni prsni strani sralice, ki je vezena le z rdečo in modro nitjo v sredi med obema ornamentoma na je nekak »meja, ki jo delajo »rebrica«. To je meandru podoben ornament in je vedno enak. Grupirajo na pr. tako: na desno in levo prsnih robov pridejo »ognjilca«, za njimi »rebrica«, za temi pa »sabljiče«. Prsni del ima torej navadno 6 ali bolj rečeno 3 pare raznih ornamentov ki se ponavljajo od ovratnika

do pasa. Vsi ornamenti so geometrični razen onih, ki jih vezejo rimokatolikinije. Te zaiemajo snov tudi iz rastlinstva, kakor sem to opazil v Kalju, Tudi barve ne uporabljajo rdečo-modre, ampak rdeče-črno. Na nekem otiraču sem zasledil tudi ornament, ki je dobro posnet po križu starih »tolarijev-križevcev«.

Noša Žumberčank unikat je kaj preprosta vendar snažna. Žene in devojke oblačijo dolgo srajco, ki sega do pet (košulja cijelača). Na prsij je vezana. Opazujejo se z rdečim suknenim pasom, ki se končuje v moder belokržiast trak in se ovije preko pasa okoli života. Devojke nosijo na glavi »kápice«. To so dalmatinskimi čepicam podobna pokrivala, ki so s srehrom bogato vezena. Omožene žene pa nosijo kot vidni znak zakonskega dostojanstva »premetačo«. To je kakih 60 do 70 cm dolga in kakih 25—30 cm široka pravokoten platnen robec, okrašen na obeh ozkih roboh s klekljanimi činkami. Navadno je tudi škroban in listan, da lepše leži. Položi se tako na glavo, da padata oba ozka roba na ramah, pri ušesih se pridne z okrašenimi iglami za lase. Kita je zvita in ne gleda izpod »premetače«. Če je Žumberčanka tudi že zavrgla belo nošo vendar pa nosi kot viden znak žum-

čas služboval na kaki gorski, zakotni, od vsakega prometa do več ur oddaljeni šoli. Kdor je drugega mnenja, naj gre službovat na tako šolo in preden poteče eno leto, bo mojih misli.

Učiteljske službe v kamniškem okraju. V kamniškem okraju je še nekoliko mest, ki še niso zasedena. Učitelji in učiteljice, ki bi bili voljni službovati v kamniškem okraju, se naj zglasijo osebno, oz. na pisnem pri okr. šol. svetu v Kamniku; tam dobe tozadevna pojasnila.

Na Zavezinem zborovanju v Mariboru se je na prenočišču v Vinarski in sadierejski šoli bržkone v umivalnici zgrubel dragocen ženni nožek. Ako ga je kdo našel, naj lavi vodstvu šole v Sodražici. Stroški se poravnajo.

Brumnost kralnega šolskega sveta. Na seli kr. š. sveta v Sodražici je predlagal (in predlog je bil tudi sprejet) zagriženi Šusteršiččanec bivši župan: »Šolske tiskovine naj se plačajo le s postavko v proračunu, v znesku do 300 K — presežek naj plača, kdor je naročil tiskovine.« — Šola je šestrazrednica, ima tri paralelke, dve ponaviljavni šoli in do 600 otrok. Nadučitelj je naročbo izvršil šele potem, ko je predsednik ustmeno dovolil: »Seveda, naročite kar treba!« — V isti seli je predlagal isti član: »Šolarji naj nosijo za zimo drva, vsak vsaj 30 polen!« — Sprejeto! — Takih predlogov, ki imajo edino le namen nagažati in zbadati nadučitelja, ima dotični inteligent vedno v košu. Višje šolske oblasti pač ukoravljajo učitelstvo, pušče in trpe na take neslanosti pri kr. šolskih svetih.

Solski obisk. Že od nekaj rinejo okoličani svoje otroke v mestne šole. S tem pa napravljajo mestu nove stroške, ker je treba ustanovljati vzoredne razrede. — Pa tudi na deželi prihajajo otroci iz ene občine v drugo, ki ima večrazredno šolo kakor domača in prav umestna se nam zdi zahteva kralnega šolskega sveta, da plačajo taki učenci šolnino, in sicer primerno sedanjim razmeram. Šolnino bodo na starši tudi v večem znesku (n. pr. 100 K) rajše plačali, kakor pa, če se od njih zahteva, da preskrbe otroku stanovanje v mestu. V slučaju pa, da revni starši ne zmorejo šolnine, plača naj jo njih občina, ki je še vedno na dobičku, če ji nj treba razširjati domače šole. Na ta način ne bo hrepenenje po večji omiki omejeno. Ker traja šolska obveznost pri nas do 14. leta, sledi, da velja na meščanskih šolah šolska dolžnost le za tiste učence, ki še niso 14 let stari.

Usposobljenostne preizkušnje za slovensko stenografijo bodo v četrtek, dne 28. oktobra t. l. in naslednje dni na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani. Začne se ob osmih s pisemno nalogo ter se bodo nadaljevale ob štirinajstih. Prosilci naj vložijo svoje prošnje, opremljene po točki 4. opravilnika, objavljenega v Uradnem listu št. 14. z dne 30. januarja 1920. pri predsedništvu izpraševalne komisije (deželna vlada na Bleiweisovi cesti).

Razpisane učiteljske službe. V **Gornje-grajskem okraju** so razpisane: učiteljska služba na Rečici ob Savinji, nadučiteljska in učiteljska v Novi Stifci, učiteljska pri Ksaveriju, učitelja-voditelja v Solčavi. Prošnje do 20. oktobra 1920. — V **Kamniškem okraju:** Št. Gotard — nadučiteljsko mesto, Čemšenik — nadučiteljsko in učiteljsko mesto, Moravče — dve učiteljski mesti, Čeče — mesto šol. voditelja, Zgornji Tuhinj — nadučiteljsko mesto. Prošnje do 1. novembra 1920. — Na trirazrednici v Kozjem mestu učitelja. Prošnje do 31. oktobra 1920. — Voditeljsko mesto na enorazrednici v St. Lambertu, okr. listiški. Prošnje do 25. oktobra 1920. — Na trirazrednici na Cvenu pri Ljutomeru mesto nadučitelja in učiteljice. Prošnje do 31. oktobra 1920. — Na dvorazrednici pri Sv. Antonu nad Rajhenburgom mesto učitelja. Prošnje do 31. oktobra 1920. na sevnjski okr. šol. svet v Brežicah.

Zikov kvartet priredi v Trzinu, in sicer v telovadnici meščanske šole v ponedeljek dne 11. oktobra t. l. ob 8. zvečer svoj komorni koncert s sledečim vzoredom: 1. J. Haydu: Godalni kvartet D-moll. 2. P. J. Čajkovsky: Godalni kvartet D-dur. 3. A. Dvořak: Godalni kvartet F-dur (ameriški). Koncert bo za tržiško občinstvo povsem nekaj novega in mu bo nudil prvovrstni užitek, na kar opozarjamo tudi okoličansko učitelstvo. Čisti odbitek so koncertantje blagohotno naklonili podpornemu fondu za revne učence meščanske šole. Predprodaja vstopnic pri ravnateljstvu.

Na petrazredni ljudski šoli s 3 paralelkami v **St. Janžu** na Dolenjskem dobe takoj službo 3 učne moči. Zglasiti se je pri šol. vodstvu. Hrana in stanovanje se dobi.

Pevska vaja ljubljanskega učiteljskega pevskega zbora bo zaradi koncerta »Ljubljanskega Zvona« v ponedeljek dne 11. t. m. že ob 18. uri (ob šestih zvečer) namesto šole ob 20. uri. — Pevovodja.

Članarina in darila za učiteljski konvikt. Janša Angela 100 K globe pri sodni razpravi za poravnavo v zadevi Praprotnik. Le še več takih poravnav!

Neodrešena domovina.

— r Slovensko šolstvo v zasedenem ozemlju. Tržaški »Piccolo« poroča da se otvorijo s 1. oktobrom učni tečaj na slovenskih šolah v Julijski Benečiji. Vsled tehničnih ovir bo uveden na slovenskih šolah nepretrgan urnik. Vlada namerava zasebno šolo pri Sv. Jakobu spremeniti v mestno ali morda celo v državno. Tudi sedem otroških vrtecev, ki so bili dosedaj zasebni, postane najbrž javnih. Zdi se, da bo letos prenešana idrijska realka v Azdovščino. Vsled pomikanja slovenskih srednjih šol je odšlo letos okoli 450 dijakov v Jugoslavijo v svrhu nadaljevanja študij, nad 500 dijakov, zlasti učiteljskihnikov, pa se je preselilo v Jugoslavijo, ker edino slovensko učiteljske v Tolminu ne odgovarja vsem zahtevam. Vlada namerava zato ustanoviti popolno učiteljske in še en srednješolski zavod, da zabrani na ta način izseljevanje slovenskih dijakov v Jugoslavijo.

— r **Tov. Franc Jurjevčič**, nadučitelj v St. Vidu nad Vipavo, ki je bil — kakor znano — od italijanskega vojaškega sodišča v Trstu svoječasnno obsojen na 4 mesece ječe, je to kazeno prestal v koperški jetnišnici ter se vrnil na svoje mesto v St. Vid. Miru pa še nima. Italijanska šolska oblast ga je suspendirala ter mu naprtila disciplinarno preiskavo, katere konec bo najbrže ta, da bo mnogo preizkušen tovariš iz službe odpuščen. Jurjevčičev slučaj naj si dobro zapisejo oni pri nas ki venomer kriče iz zapečka, da naj učiteljsvo onkraj črte vztraja na svojih postojankah. Tov. Jurjevčič je pač dovolj vztrajal, a le sebi in družini v škodo in brezmejno gorje.

— r **Mladinski list za zasedeno ozemlje.** Naši tovariši iz zasedenega ozemlja so na svojem zadnjem delegacijskem zborovanju v Trstu sklenili, da pričnejo izdajati za jugoslovansko mladino zasedenih krajev poseben zabavno-poučen list s podobami. Priprave za izdajanje tega lista so v polnem teku. Prva številka izide v mesecu januarju prih. leta.

— r **Osebnostne vesti.** Dne 11. septembra je umrla v tržaški magdalenski bolnišnici tovarišica Viktorija Bole, učiteljica na mestni šoli v Rojanu. — Istotam je umrl nekoliko dni prej abiturijent kastavskega učiteljskega, Dragimir Iskra. — Poročil se je tov. J. Vadnjaj, nadučitelj na Premu s tov. A. Tomšič, učiteljico na Premu v postojnskem okraju.

Razširimo »Narodno Prosveto« do zadnjega stanovskega tovariša in tovarišice. da se bo zamogla skoro razviti v naš stanovski dnevnik, ki bo razširjen do zadnje vasi po vsej Jugoslaviji!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Kralj Petar I. Karadjordjević i Regent Aleksandar — dogodjaji iz prošlosti i sadašnjosti. Za narod i mladino napisao Danilo Petranović, profesor žen. Preparandija u Dubrovniku. — U ovoj se knjizi daje opća karakteristika naših vladauca, kao i pregledni razvitak odnošaja od ustanka na dahije, do 1903. god. pak dalje do današnjog doba. Neobična visina, na koju su međunarodnim priznanjem uzdignute ličnosti Nj. V. Kralja Petra I. i Nj. K. V. regenta Aleksandra, zainteresovale su ne samo naš narod, već cio svijet, koji danas sa zanosom motri blistavu veličinu i slavu oslobođioca Srba, Hrvata i Slovenaca. Knjiga je namijenjena širim narodnim slojevima i omladini, a sadržaj joj je slijedeći: Predgovor. — Od ustanka pod Karadjordjem do god. 1903. — Kralj Petar I. Karadjordjević i prestolonasljednik Aleksandar, u radu za slobodu i ujedinjenje. — Lične osobine kralja Petra I. — Pravo i narodna sloboda. — Misli kralja Petra o prosvjeti. — Četovanje Petra Mrkonjića (Kralja Petra I.). — Zanimljivosti iz života kralja Petra I. i regenta Aleksandra: Kralj Petar u Dubrovniku. — Kraljevo staranje za seoski stalež. — Urovu bez štita i čelenke. — Na muci se poznaju junaci. — Hadžije kralja Petra. — Kraljeva uniženost strašilo za neprijatelje. — Mišljenje o srpskoj vojsci. — U oslobođenoj otadžbini. — Kralj izabran po volji naroda. — Odvažnost Petra A. Karadjordjevića u franc. njemač. ratu. — Regent Aleksandar u najtežem času uz svoju vojsku. — Posjeta regenta Aleksandra u oslobođenim krajevima. Regent Aleksandar obavlja šišano kumstvo u težačkoj kući. — Pažnja regentova prama bolesnom vojniku. — Počast regentova bolesnom vojvodi Mišiću. — Životopis kralja Petra I. — Životopis regenta Aleksandra. Knjiga stoji 2 dinara po komadu. Knjižarama i preprodavaocima običajeni popust. Narudžbine, izključivo za gotovo, neka se šalju na adresu: Danilo Petranović, prof. žen. Preparandija u Dubrovniku, Gundulićev trg.

»Učna knjiga in berilo laškega jezika« Spisala G. Baroni in A. Segatini. Poslovenil prof. Fr. A. Jerovšek. I. del. Cena 20. Založba Kleinmayer & Bamberg, Str. 147. Ljubljana 1920. — Knjiga je odobrena kot učna knjiga za naše šole in bo dobro služila za začetnike. Učenje italijansčine je za nas praktične vrednosti in bo treba v šoli mladini čim dalje bolj omogočiti pouk.

Ta knjiga bo v tem oziru dober učni pripomoček.

Naši zapiski. Izšla je 3—4 številka te revije z naslednjo vsebino: Dr. Lončar: Kaj in kako?; H. Wendel: Nemčija in Jugoslavija; Abditus: Demokracija ali diktatura?; dr. St. Sagadin: Volilni red za konstituante; dr. Dolenc: Preosnova kazenskih sodišč; dr. Rostohar: Psihologija narodnosti; P. Erjavec: Agrarno vprašanje in komunizem; dr. Goršič: O ciljih in metodah slovenskega pravoznanstva ter dr. Krivic: T. S. Masaryk 6 socializaciji. — Pregled je razdeljen v politiko, socialno politiko, gospodarstvo, literaturo, revije, kulturo in umetnost s prispevki Mihevcva, Klinca, dr. Goršiča, Erjavca in Albrehta. — Novo uredništvo (dr. Lončar, Abditus, Erjavec in Šlibar) obljublja, da hoče voditi to potrebno in lepo revijo zopet kot svobodno tribuno za vse naše kulturne delavce brez ozira na njih politično pripadnost. Revija stane letno 40 K; naroča se pri upravi »Naših Zapiskov«, Ljubljana, poštni predal 91. — Revijo najtopleje priporočamo v naročbo.

Listalca uredništva.

A. S. in A. M.: Prejeli! Pride na vrsto v eni prihodnjih števil. Pozdrav in priporočilo!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba UJU. — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

Naš denarni zavod.
Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.
Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
Promet do 30. sept. 1920 K 450.928-60.
Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.
Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Važno! Šolska vodstva Nujno!
nabavijo najcenejše
peresa, svinčnike, radirke, papir in druge šolske potrebščine pri veletrgovini
LUDOVIK ŠEF
Maribor, Prešernova ulica št. 1.
Tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja.
Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin
Brzjavni: Papiršef Maribor. Telefon 148.

Zahvala

vsem onim, ki so o priliki prebridke izgube našega ljubega soproga, očeta in brata
Dragotina Kotnika,
nadučitelja v p.,

čutili z nami, in ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Pesebno se zahvalujemo prečastiti duhovščini, gospodu nadzorniku Lichtenwallnerju, domačemu učitelstvu, pevskemu zboru iz Ruš za ganljivi žalostniki, osobito pa gospodu Lesjaku za nagrobni govor in vsem tovarišem, prijateljem in znanecem, ki so skrbeli za tako veličasten pogreb.

Selnica, dne 30. septembra 1920.
Žalujoča rodbina Kotnikova.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani
priporoča naslednje knjige:

Spisi Mišjakovega Julčka. I.—VI. zv. — A. Rape: Mladini. I.—VI. zv. — E. Gangl: Zbrani spisi. I.—VI. zv. — J. Ribičič: Vsem dobri. — J. Trost: Moja setev. — F. Palmakovi spisi. I. in II. zv. — Zvezek tu navedenih knjig stane vezan à 14 kron, elegantno vezan 16 kron.
J. Bučar: Metuljar. Broširan 14 kron. — P. Flerè: Babica pripoveduje. I. in II. zv. vezan à 7 kron. — Jan Baukard: Marko Senjano, slovenski Robinzon. Broširan 14 kron, vezan 16 kron. — Dr. Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Cena K 10/80. — Henrik Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Cena K 14/40.

Ročni zapisnik, obsega koledar, plače stalnega učiteljstva, na ljudskih in meščanskih šolah, draginjske doklade, službena doba, upokojitve, šolstvo v Sloveniji, kolkovno lestvico, poštni tarif. Cena izvodu za 100 učencev K 12/—, za 150 učencev K 14/—.

Šolski list. I. stop., 1. štev. pošla, I. stop., 2. štev. 5 kron. — II. " 1. " pošla, II. " 2. " 8 " — III. " 1. " 6 kron, III. " 2. " 14 "

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.

Doprni kip v naravni velikosti
blagovestnika Jugoslovanske Maticе
SIMONA JENKA
po originalu prof. ALOJZIJA REPIČA
prodaja komad po 100 K
Učiteljska tiskarna v Ljubljani
Frančiškanska ulica št. 6.
Važno za vsa narodna kulturna društva.